

Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM fredag 23. mai 2008 klokken 10.00-15.00

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Bjarne O. Braastad, Knut E. Bøe, Arne Flåøyen, Brit Hjeltnes, Kristian Hoel, Tore Håstein, Rune Waagbø og Olav Østerås

Forfall:

Espen Rimstad

Foredragsholder fra Mattilsynet:

Eivind Liven fra seksjon for landdyrhelse og fôr (tilstede under behandling av sak 1-3 på dagsorden)

Observatør fra Mattilsynet:

Torunn Knævelsrud fra Mattilsynets seksjon for dyrevelferd og fiskehelse (tilstede under behandling av sak 5 på dagsorden)

Fra sekretariatet til VKM:

Ingfrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)

FG6: Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr.

HK: Hovedkomité

MT: Mattilsynet

RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

EFSA: European Food Safety Authority

FGM: Faggruppemøte

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern). Espen Rimstad var ikke tilstede på møtet.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkalling og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Det ble foretatt en kort oppsummering av protokollen fra forrige faggruppemøte.

Sak 3:

Eivind Liven fra Mattilsynet holdt et foredrag om Mattilsynets dyrehelsestrategiprojekt. Det skal utarbeides en rapport som bl.a. skal kartlegge det nasjonale regelverksarbeidet på dyrehelsesiden samt beskrive et system for innrapportering og bruk av data for liste 1 (dagens A-sykdommer, de fleste B-sykdommene og de viktige zoonosene) og liste 2 sykdommene (noen av dagens B-sykdommer, trolige de fleste C-sykdommene og alle D-sykdommene). Det ble også diskutert hva VKM kan benyttes til i dette arbeidet, og det ble påpekt at Faggruppe 8 kan inkluderes i scenarioanalyser og i vurderingen av oppstart eller avslutning av de ulike overvåknings- og kontrollprogrammene på dyrehelsesiden.

Sak 4: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Av praktiske årsaker ble det foretatt en omrokking av sak 4 og sak 5 på dagsorden.

Det ble foretatt en kort oppsummering av agendaen fra møtet i Hovedkomiteen den 22. mai 2008. Spesielt ble saken vedrørende kreditering for VKM-arbeid nevnt. Foredraget om Iberia-sneglen ble kort gjengitt, og det ble også gitt et kort referat fra det pågående arbeidet i de ulike faggruppene.

Sak 5: Saker som skal behandles på møtet**Risikovurdering-positivliste for sirkusdyr (saksnummer 07/808)**

Mattilsynet vil utarbeide en såkalt positivliste over dyr som tillates framvist på sirkus. Dette er et oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet som ledd i oppfølgingen av Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd i Norge, hvor en tar sikte på å innskrenke antall arter som tillates framvist på sirkus. Mattilsynet ber derfor VKM om å utføre en risikovurdering knyttet til om visse dyrearter egner seg for fremvisning i sirkus.

Det er oppnevnt en *ad hoc* gruppe bestående av både et VKM-medlem og eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge som har utarbeidet en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering. Knut E. Bøe fra faggruppen har ledet arbeidet i *ad hoc* gruppen.

Knut E. Bøe holdt en presentasjon av *ad hoc* gruppens arbeid og vurderinger. Faggruppen diskuterte og skisserte hovedkonklusjoner, og det ble enighet om at innspill til konklusjonsavsnittet skal sendes til sekretariatet innen 28. mai slik at disse kan innarbeides i rapporten før fristen 1. juni.

Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte**Høringsuttalelse – utkast til forskrift om bruk av krumkniv (saksnummer 08/805)**

Mattilsynet har sendt utkast til forskrift om bruk av krumkniv til høring.

Forskriften er en nasjonal forskrift som går ut på å tillate bruk av krumkniv til bedøving ved avlving av tamrein utenfor slakteri i den samiske reindriften. Det blir krav om dokumentert opplæring i bruk av krumkniv som bedøvningsmetode.

Faggruppen besluttet å sende en kort høringsuttalelse, som ble levert Mattilsynet 7. mai (høringsfrist).

Risikovurdering av transport av fisk i lukket system (saksnummer 07/806)

På bakgrunn av forslag til endringer i nasjonalt regelverk vedrørende transport av fisk med hensyn på å sikre fiskens velferd, har Mattilsynet bedt VKM vurdere forhold ved transport av fisk i lukket system.

Det ble oppnevnt en *ad hoc* gruppe bestående av VKM-medlemmer og eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge som skulle utarbeide en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering.

Vurderingen ble levert Mattilsynet 8. juni.

Risikovurdering-lidelser ved hold av pelsdyr (saksnummer 07/807)

Mattilsynet vil i 2008 foreta en revisjon av Forskrift 20. september 1998 nr. 901 om hold av pelsdyr. Dette er en del av oppfølgingen av Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd i Norge.

Stortingsmeldingen slår fast at pelsdyrnæringen står overfor en rekke utfordringer som trolig må finne en løsning før pelsdyroppdrett kan framstå som allment akseptabelt. Det understrekes at velferden for pelsdyrene må forbedres vesentlig i et framtidig pelsdyrhold sammenlignet med dagens driftsformer.

Med bakgrunn i Stortingsmeldingens skisserte problemstillinger har Mattilsynet bedt VKM om å vurdere risiko for lidelse ved hold av pelsdyr.

Det ble besluttet å sette oppdraget ut som et utredningsoppdrag. Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) har hatt hovedansvaret for utredningsarbeidet som Bjarne O. Braastad fra faggruppen har ledet. Det er også nedsatt en *ad hoc* gruppe bestående av et VKM-medlem og eksperter fra Veterinærinstituttet som spesifikt har utredet problemstillinger i forbindelse med avlivning av pelsdyr.

Faggruppens vurdering ble levert Mattilsynet 19. mai med forlenget sperrefrist til 29. mai 2008.

Status for øvrige saker i faggruppen

Risikovurdering og utredning av spørsmål knyttet til sjukdommen Blåtunge (saksnummer 08/804)

Bluetongue (BT) er en insekt-overført sykdom hos tamme og ville drøvtyggere. BT smitter ikke direkte fra dyr til dyr. Unntaksvis er også rovdyr sett naturlig smittet med BTV. Trolig skjer smitteoverføringen hos disse artene oralt ved inntak av smittede drøvtyggere i viremisk stadium. Dyr av andre arter, som hest, kan føre med seg BTV passivt med smittet insektvektor i pelsen. Sykdommen er forårsaket av BT virus (BTV). Insekter innen genus *Culicoides*, på norsk sviknott, er biologisk vektor for BTV. Med biologisk vektor forstås at virus kan replikere og formere seg i vektor. Globalt sett har BT vært en sykdom som har forekommet mellom breddegradene 40 - 50°N og 35°S. Men siden 1998 og fram til i dag er 8 kjente introduksjoner av BTV forekommet i Europa. BTV i disse utbruddene tilhører seks ulike serotyper (BTV-1, 2, 4, 8, 9 og 16). Til sammen har de utgjort det største kjente utbruddet av BT. I 2006 ble BTV-8 introdusert til sentrale deler av Vest-Europa og har siden spredd seg fra dette fokuset. Denne utbredelsen av BTV-8 er mye lengre nord enn det sykdommen har forekommet tidligere i noen del av verden.

På bakgrunn av dette ønsker Mattilsynet en risikovurdering fra VKM om risikoen knyttet til spredning av sjukdommen til Norge.

Det er opprettet en *ad hoc* gruppe bestående av både VKM-medlemmer og eksterne eksperter fra ulike fagmiljøer for å utrede spørsmål knyttet til sjukdommen Blåtunge. Olav Østerås (medlem av *ad hoc* gruppen) orienterte kort om arbeidet i gruppen så langt. Rapporten skal leveres til Mattilsynet innen 1. juli.

Risikovurdering vedrørende hold av kylling (saksnummer 07/810)

- Oppdrag om utredning-lys-og lysprogram
- Oppdrag om utredning-dyretetthet

Mattilsynet ber om risikovurdering av dyrevelferd for slaktekylling ved endring av visse krav til hold av fjørfe.

Forskrift 12.12. 2001 om hold av høns og kalkun fastsetter minstekrav til hold av høns og kalkun. EU har vedtatt Rådskonklusjon 2007/43/EC 28.6.2007 om minstekrav til hold av kylling for kjøttproduksjon. Direktivet inneholder driftskrav til kyllingoppdrett for kjøttproduksjon, som er noe forskjellig fra gjeldende bestemmelser i Norge, fastsatt i forskrifter om hold av høns og kalkun, transport av levende dyr og dyrevern i slakterier.

Mattilsynet ber således om utredning av konsekvenser ved en mulig endring av krav til dyretetthet, lysstyrke og lysprogram ved hold av fjørfe.

Eksterne eksperter vil foreta en litteraturgjennomgang og skrive en rapport som faggruppen igjen vil bruke som bakgrunn for sin vurdering. Fristen på oppdraget om lysstyrke- og lysprogram er satt til 20. juni 2008, mens oppdraget om dyretetthet har fått en frist til 1. september 2008.

Sak 6: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Ingen saker var satt opp under dette punktet på agendaen.

Sak 7: Orientering fra *ad hoc*-grupper/undergrupper eller lignende

Faggruppeleder orienterte om EFSA's arbeidsgruppe vedrørende kloning av dyr. EU-kommisjonen har bedt EFSA om en bred vurdering av velferdsimplikasjoner forbundet med kloning av dyr, der både aspektene mattrygghet, dyrehelse, dyrevelferd samt miljøkonsekvenser skal utredes. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har utarbeidet bakgrunnsdokumenter i saken, og faggruppeleder i Faggruppe 8, Wenche Farstad, har vært oppnevnt som deltager i gruppen.

Det er avholdt 7 møter i gruppen, og rapporten skal behandles og vedtas i EFSA i løpet av mai 2008.

Sak 8: Saker til hovedkomiteen

Ingen saker var satt opp under dette punktet på agendaen.

Sak 9: Møter o.a. av felles interesse

Det ble foretatt en kort orientering om ulike møter og seminarer av interesse.

Sak 10: Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet orienterte kort om status vedrørende suppleringsrunden i VKM.

Sekretariatet orienterte også kort om Advisory Forum-møtet som skal avholdes i Oslo 12.-13. juni 2008.

Sak 11: Nye møtedatoer

Det ble avtalt ny møtedato i Faggruppe 8 **torsdag 21. august 2008, klokken 10.00-15.00**, i Oslo.

Sak 12: Eventuelt

Olav Østerås orienterte om arbeidet i *ad hoc* gruppen vedrørende risikovurderingen ”*Salmonella diarizonae* hos dyr i Norge - Konsekvenser for dyr og menneske” som er forankret i Faggruppe 1 men som også skal sendes på høring i Faggruppe 8. *Ad hoc* gruppen skal ha et siste møte 2. juni, og rapporten sendes på elektronisk høring til Faggruppe 8 når rapporten nærmer seg ferdig.

Det ble dessverre ikke tid til å gjennomgå nye saker fra EFSA angående dyrehelse og dyrevelferd.